Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer B. ter Haar
Directeur-generaal Participatie en Inkomenswaarborg
Postbus 90801
2509 LV 's-Gravenhage

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
www.inspectieszw.nl

Contactpersoon
mw. mr. M.J. Stomp-der Weduwe

T 070 333 44 84
MStomp@minszw.nl

Onze referentie
2015-0000123041

Uw referentie
2015-0000052161

Bijlagen
Kanttekeningen bij wijzigingen Wet SUWI

Datum 11 MEI 2015
Betreft T-toets Verzamelwet SZW 2016

Geachte heer Ter Haar,

In uw brief van 13 maart 2015 vraagt u de Inspectie SZW het conceptwetsvoorstel Verzamelwet SZW 2016 te beoordelen op toezichtbaarheid. U geeft aan dat het wetsvoorstel onder andere enkele wijzigingen behelst die voortvloeien uit door het UWV en de SVB aangedragen punten. Daarnaast dienen enkele voorstellen ter verduidelijking en nadere invulling van eerder gemaakte beleidskeuzes en het herstellen van omissies.

Bij de uitvoering van de toezichtbaarheidstoets heeft de Inspectie wijzigingen in wetten die vallen buiten het werkterrein van de Inspectie buiten beschouwing gelaten. De voorgestelde wijzigingen in de arbeidswetten geven de Inspectie geen aanleiding tot het maken van opmerkingen over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De uitgevoerde toezichtbaarheidstoets geeft aanleiding tot het maken van een opmerking over de aanpassing van de overgangsbepalingen in de IOAW.

Het wetsvoorstel geeft de Inspectie verder aanleiding om in te gaan op de voorstellen tot wijziging van de Wet SUWI in verband met de beëindiging van het organisatiegerichte toezicht door de Inspectie SZW en in verband met de vorming per 1 januari 2012 van de Inspectie SZW, waarbij de Inspectie Werk en Inkomen, de Arbeidsinspectie en de SIOD zijn samengevoegd. De Inspectie gaat hierna in op deze wijzigingen.

Wijziging Wet SUWI in verband met beëindigen organisatiegericht toezicht en de vorming van de Inspectie SZW

De Inspectie SZW is nauw betrokken bij de voorbereiding van de wijzigingen van de Wet SUWI in verband met beëindigen organisatiegericht toezicht en de vorming van de Inspectie SZW.

Zoals ook in de memorie van toelichting (paragraaf 2.8) is aangegeven wordt in het kader van de taakstelling voorgesteld ingaande 1 januari 2016 het organisatiegerichte toezicht te beëindigen. In de termen van de Wet SUWI gaat het om toezicht op de rechtmatigheid en de doelmatigheid (exclusief de doeltreffendheid) van de uitvoering door UWV en SVB.

Datum
11 MEI 2015

Onze referentie
2015-0000123041

Meer specifiek zal het jaarlijkse onderzoek naar de jaarverantwoording van UWV en SVB na het verantwoordingsjaar 2015 worden beëindigd. Dat geldt ook voor de jaarverantwoording van BKWI, als afzonderlijk organisatieonderdeel van UWV. In de memorie van toelichting wordt onderbouwd dat dit onderzoek door de Inspectie SZW voor de bewindspersonen niet meer noodzakelijk is om de ministeriële verantwoording voor deze organisaties waar te maken.

Daarnaast gaat het om het toezichtonderzoek gericht op de interne bedrijfsvoering, waaronder risicobeheersing en interne verantwoording van de organisaties. In de praktijk gaat het daarbij deels om onderzoek op verzoek van de bewindspersonen. Voorbeelden daarvan zijn onderzoeken naar de risicobeheersing UWV en het ICT-project SVB Tien, waarbij tevens onderzoek is gedaan naar de interne sturing van de betrokken organisaties. Ook na het realiseren van deze wetswijzigingen biedt artikel 39 van de Wet SUWI de bewindspersonen de mogelijkheid om dergelijk onderzoek aan de Inspectie SZW op te dragen. De Inspectie kan dit soort onderzoek dan niet langer zelf initiëren.

Wellicht ten overvloede wijs ik erop dat na het beëindigen van het organisatiegerichte toezicht in beginsel geen capaciteit meer aanwezig is bij de Inspectie SZW voor dit onderzoek. De Inspectie zal de binnen haar organisatie voor dergelijk onderzoek aanwezige specifieke kennis en expertise afbouwen.

Het toezicht op de doeltreffendheid van de uitvoering door UWV en SVB blijft overigens niet beperkt tot de wetten die tot de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van SZW behoren. De in de Wet SUWI gegeven opdracht leidt ertoe, dat de uitvoering van ook andere dan de in deze wet genoemde (sociale zekerheid)wetten onder het toezicht van de Inspectie vallen. Op de gevolgen daarvan voor de capaciteit van de inspectie, kom ik op een later moment terug.

De voorgestelde wijzigingen van de Wet SUWI in verband met het beëindigen van het organisatiegerichte toezicht en de technische wijzigingen in verband met de vorming van de Inspectie SZW, geven de Inspectie aanleiding tot enkele opmerkingen en kanttekeningen. Deze zijn opgenomen in de bijlage bij deze brief. Ik geef u in overweging het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting in verband hiermee aan te passen.

Aanpassing overgangsbepalingen in de IOAW (artikel XX wetsvoorstel)

De overgangsbepalingen in artikel 63h en 63i van de IOAW worden aangepast omdat is gebleken dat deze bepalingen te ruim zijn. Deze artikelen regelen nu dat wanneer de eerste WW-dag of dag waarop een recht op uitkering op grond van de WIA ontstond, ligt voor de inwerkingtreding van artikel XXXI van de Wet werk en zekerheid, artikel 5 IOAW, zoals dat voor die datum luidde van toepassing blijft. Als gevolg van de huidige formulering zouden de wijzigingen met de Wet WWB maatregelen (introductie kostendelersnorm) ten onrechte niet van toepassing worden op de persoon wiens eerste werkloosheidsdag, dan wel dag waarop recht op uitkering op grond van de Wet WIA is ontstaan, lag voor 1 januari 2015. Het overgangsrecht wordt daarom met terugwerkende kracht van toepassing vanaf 1 juli 2015, aldus de artikelsgewijze toelichting.

De Inspectie merkt op dat het de bedoeling is dat de Verzamelwet SZW 2016 in werking treedt op 1 januari 2016. Blijkens de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXXIII is niet beoogd aan de wijziging van de overgangsbepalingen in de IOAW terugwerkende kracht te verlenen. De artikelen zelf bevatten echter wel een kop-

Datum
11 MEI 2015
Onze referentie
2015-0000123041

peling aan de inwerkingtreding van de daarin genoemde wetswijzigingen (die alle op 1 juli 2015 in werking treden).

Het is de Inspectie SZW op basis van de toelichting niet duidelijk hoe hiermee moet worden omgegaan. Is het de bedoeling dat na 1 januari 2016 alsnog de te ruime toepassing van de overgangsbepalingen met terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2015 wordt teruggedraaid? In dit verband wijst de Inspectie erop dat de wijzigingen in verband de introductie van de kostendelersnorm kunnen leiden tot een lagere grondslag voor de betrokkene. De terugwerkende kracht leidt in die situatie tot een aanpassing ten nadele van de betrokkene. De Inspectie geeft u in overweging de wijzigingen in dat licht nader te bezien, respectievelijk in de toelichting aan te geven hoe moet worden omgegaan met de terugwerkende kracht ten nadele van de betrokkene.

Het conceptwetsvoorstel en de daarbij behorende memorie van toelichting geeft de Inspectie verder aanleiding tot enkele meer technische opmerkingen. Deze zijn inmiddels onder de aandacht van uw contactpersoon gebracht.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn en verzoek u mij te informeren of, en zo ja, tot welke aanpassingen de gemaakte opmerkingen u aanleiding geven.

Hoogachtend,

mr. J.A. van den Bos
Inspecteur-Generaal SZW

Kanttekeningen wijziging Wet SUWI in verband met beëindiging organisatiegericht toezicht en de vorming van de Inspectie SZW

Kanttekeningen bij de voorgestelde wetswijzigingen

Artikel 42 van de Wet SUWI wordt technisch aangepast aan de vorming van de Inspectie SZW (artikel XXVI, onderdeel M). Daarbij zijn het eerste en tweede lid samengevoegd. Hiermee wordt volgens de artikelsgewijze toelichting geen inhoudelijke wijziging beoogd. De Inspectie stelt echter vast dat er in het tekstvoorstel sprake is van twee inhoudelijke wijzigingen, die het werk van de Inspectie kunnen belemmeren.

Allereerst is weggevallen dat de organisaties, naast gegevens, op verzoek ook kosteloos inlichtingen aan de Inspectie SZW verstrekken. Zoals de Inspectie al eerder bij de uitvoering van een Toezichtbaarheidstoets heeft aangegeven gaat het woord 'gegeven' uit van de notie van zekerheid en kunnen 'inlichtingen' ook vermoedens, dus onzekere zaken betreffen (zie de brief van 26 april 2012, kenmerk 2012/2391 Toezichtbaarheidstoets wetsvoorstel in verband met effectiever gebruik van gegeven). Het wegvallen van de term 'inlichtingen' kan dan impliceren dat de Inspectie een deel van de informatie, die zij voor de uitvoering van haar taken nodig heeft niet meer kan krijgen. Daarbij kan worden gedacht aan niet (op papier) vastgelegde informatie, die op basis van gesprekken/interviews worden verkregen.

De tweede inhoudelijke wijziging beteft de toevoeging 'bedoeld in artikel 37'. Door deze toevoeging wordt het informatierecht en recht op toegang van de Inspectie beperkt tot hetgeen de Inspectie voor de uitoefenen van haar taak, bedoeld in artikel 37 van de Wet SUWI nodig heeft. Dit impliceert dat de Inspectie geen gebruik kan maken van dit recht als het gaat om taken of werkzaamheden die krachtens artikel 39 van de Wet SUWI aan de Inspectie worden opgedragen door de bewindspersonen. Bij deze laatste wijziging merkt de Inspectie nog op dat de artikelsgewijze toelichting niet in overeenstemming is met de voorgestelde tekst. Aldaar wordt aangegeven dat door de aanpassing van de begripsbepaling in artikel 1 de verplichtingen uit artikel 42 alleen gelden voor de taken van de Inspectie SZW op het terrein van werk en inkomen. Daarbij wordt gedoeld op de taken van de Inspectie genoemd in hoofdstuk 7 van de Wet SUWI.

De Inspectie verzoekt u de twee inhoudelijke wijzigingen niet door te voeren door in de voorgestelde tekst 'gegevens' te wijzigen in 'gegevens en inlichten' en door de toevoeging 'bedoeld in artikel 37' te schrappen.

Kanttekeningen bij de memorie van toelichting (algemeen deel en artikelsgewijs)

In paragraaf 2.8 van de memorie van toelichting staat de toelichting op het voorstel tot beëindiging van het organisatiegericht toezicht. Naar de mening van de Inspectie verdient het aanbeveling om enkele passages te verduidelijken.

De tekst onder het kopje paragraaf 2.8 vormt in feite een korte samenvatting van de voorgestelde wijziging, die in de subparagrafen nader wordt onderbouwd. De tekst is echter op onderdelen onduidelijk en onvolledig. In de eerste alinea staat:

> *"In het kader van de taakstelling Rutte II wordt voorgesteld ingaande 1 januari 2016 het organisatiegericht toezicht door de Inspectie SZW op de genoemde organisaties te beëindigen. Dit toezicht komt voort uit de ministeriële verantwoordelijkheid die de minister voor deze zelfstandige bestuursorganen (zbo's) draagt. Het rechtmatigheidstoezicht is gekoppeld aan de goedkeuring van het jaarplan en de jaarrekening door de minister."*

De link die hier wordt gelegd tussen organisatiegericht toezicht en het rechtmatigheidstoezicht is naar de mening van de Inspectie onduidelijk en kan aanleiding geven tot vragen. Om die reden stelt de Inspectie voor de tekst als volgt te verduidelijken:

"In het kader van de taakstelling Rutte II wordt voorgesteld ingaande 1 januari 2016 het organisatiegerichte toezicht door de Inspectie SZW op de genoemde organisaties te beeindigen. Onder organisatiegericht toezicht valt het jaarlijkse onderzoek naar de jaarverantwoording van de SUWI-zbo's en het toezichtonderzoek gericht op de interne bedrijfsvoering, waaronder risicobeheersing en interne verantwoording van de organisaties. Dit toezicht komt voort uit de ministeriële verantwoordelijkheid die de minister voor deze zelfstandige bestuursorganen (zbo's) draagt."

Omdat in de tekst ook de notie ontbreekt dat onderzoek op verzoek van de bewindslieden mogelijk blijft en dat dit consequenties kan hebben voor de uitvoering van het jaarprogramma van de Inspectie, stelt de Inspectie u voor om aan het eind van de eerste alinea toe te voegen:

"Het beëindigen van het organisatiegerichte toezicht laat verder onverlet dat de minister de Inspectie opdracht kan verlenen tot het instellen van onderzoek naar aspecten van interne bedrijfsvoering. Een dergelijke opdrachtverlening geschiedt met toepassing van artikel 39 van de Wet SUWI. Aangezien het beëindigen van het organisatiegericht toezicht gepaard gaat met het schrappen van de daarmee gemoeide formatie, kan zo'n opdrachtverlening leiden tot een herprioritering van de in het jaarplan van de Inspectie voorgenomen toezichtonderzoeken."

In de derde alinea van paragraaf 2.8.2 wordt gerefereerd aan de bevindingen van de Inspectie SZW in het jaarverslag 2013. De Inspectie geeft u in overweging om voordat het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend, deze passage aan te passen aan de hand van het jaarverslag 2014 van de Inspectie SZW dat binnenkort zal worden vastgesteld.

Doel van paragraaf 2.8.3 is aan te geven dat onderzoek op verzoek mogelijk blijft. In een eerdere conceptversie van de toelichting waren in deze paragraaf nog twee alinea's opgenomen, waarin dat werd beschreven. De betreffende alinea's zijn in de thans voorliggende versie verplaatst naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel XXVI, onderdeel H (tekst in de een na laatste alinea vanaf '*Beëindiging van het organisatiegerichte toezicht door de Inspectie SZW* ...). Door deze aanpassing beantwoordt paragraaf 2.8.3 niet meer aan het doel daarvan, namelijk duidelijk maken dat onderzoek op verzoek mogelijk blijft. Gelet hierop stelt de Inspectie u voor de tekst in paragraaf 2.8.3 te vervangen door de volgende tekst:

"Naar mate de bedrijfsvoering en het interne toezicht bij de zbo's op orde is, kan het externe toezicht terugtreden en zal er in beginsel ook minder behoefte zijn aan onderzoek op verzoek van bewindslieden. Om zijn verantwoordelijkheid voor het functioneren van de uitvoering door UWV en SVB waar te maken kan de minister de daarvoor benodigde informatie in eerste instantie halen uit de verantwoording van die organisaties over de bedrijfsvoering. Indien de minister daartoe aanleiding ziet kan hij nader onderzoek instellen naar bepaalde aspecten. Verder laat het beëindigen van het organisatiegerichte toezicht onverlet dat de minister de Inspectie SZW opdracht kan verlenen tot het instellen van onderzoek naar aspecten van bedrijfsvoering. Een dergelijke opdrachtverlening geschiedt met toepassing van artikel 39 van de Wet SUWI."

De aangehaalde passage in artikelsgewijze toelichting bij artikel XXVI, onderdeel H (tekst in de een na laatste alinea vanaf '*Beëindiging van het organisatiegerichte toezicht door de Inspectie SZW* ... tot het einde van de alinea) kan worden geschrapt.

In artikelsgewijze toelichting bij artikel XXVI, onderdeel H, zijn teksten opgenomen die in een eerdere versie waren opgenomen in het algemeen deel van de toelichting. Naast de hiervoor genoemde teksten betreffende de onderbouwing van onderzoek op verzoek, gaat het om de teksten die nu in de derde en vierde alinea staan. In deze alinea's wordt mede onderbouwd waarom het organisatiegerichte toezicht kan worden beëindigd. Voor die onderbouwing wordt echter in de eerste zin van deze artikelsgewijze toelichting verwezen naar het algemeen deel van de toelichting. Het doel en de strekking van de betreffende alinea's wordt in de artikelsgewijze toelichting niet duidelijk. Gelet daarop stelt de Inspectie u voor deze alinea's te schrappen uit de artikelsgewijze toelichting. Voor de onderbouwing in het algemeen deel van de toelichting is het naar de mening van de Inspectie niet noodzakelijk om de betreffende alinea's daar opnieuw op te nemen.

In de artikelsgewijze toelichting bij de artikel XXVI, onderdeel J, dient de laatste zin te worden geschrapt. Die zin, die betrekking heeft op een eerder voornemen om artikel 39, derde lid, van de Wet SUWI te schrappen, is per abuis blijven staan.